

Høringsinnspill om opprinnelsesgarantier og varedeklarasjoner for strøm

Det vises til høringsbrev av 21.9.2018, her er høringsinnspillet fra Energigass Norge. Våre konkrete forslag er satt i kursiv.

Rapporten fra Oslo Economics gir et godt innblikk i ordningen og hvordan den fungerer, men har åpenbare mangler ved at den ikke inkluderer en juridisk vurdering av handlingsrommet. Mangelen blir særlig tydelig nå når EU er kommet til enighet om RED II-direktivet.

1. Energigass Norge foreslår derfor at det utarbeides en juridisk tilleggsvurdering der en også vurderer saken i forhold til bestemmelsene i RED II.

Det kan heller ikke ha vært lett å svare på Stortingets bestilling som er svært ladet, og som en må kjenne debatten rundt saken for å forstå. I vedtaket heter det at en skal vurdere hvilke endringer en kan gjøre for at "systemet med opprinnelsesgarantier og varedeklarasjoner for strøm kan fungere bedre enn i dag».

Da må man spørre

- for hvem skal det fungere bedre?
- hva er problemet med dagens system?
- og hvordan skal en måle at en har et forbedret system?

Utgangspunktet for rapporten er debatten rundt varedeklarasjonene som NVE lager, og om disse i stor nok grad gjenspeiler norsk vannkraftproduksjon? Og er det riktig at «norsk vannkraft» får et utslipp på over 500 gram CO₂ per kWh når 98% av vår kraftproduksjon er fornybar?

Energigass Norge mener at en burde ha valgt en bredere inngang til problemstillingen der en også så på tilliten ordningen har hos energikjøpere og forbrukere internasjonalt, og en vurdering av hvordan en kan løse problemet med dobbelttelling av norsk fornybar vannkraft ved at vi selger ut opprinnelsesgarantier for tilnærmet hundre prosent av kraften som produseres, men i liten grad tar hensyn til ordningen selv.

2. Energigass Norge foreslår derfor at en jobber videre med saken der en i større grad henter inn innspill fra internasjonale energimiljøer og hvordan ordningen og praktiseringen av den i Norge oppfattes i disse fagmiljøene?

Energigass Norge har forståelse for at norske bedrifter ikke ønsker å betale for opprinnelsesgarantier som de mener ikke er nødvendige, men viser til produksjonsmiks for elektrisk kraft i Norge. Men problemet er at ordningen for opprinnelsesgarantier og ordningen for dokumentasjonsmiks ikke er samkjørte, slik at vannkraftens "fornybarhet" blir solgt flere ganger.

3. Energigass Norge foreslår at en de to dokumentasjonsordningene for bruk av fornybar elektrisitet: produksjonsmiks og opprinnelsesgarantier blir samkjørte, slik at en ikke rapportere norsk vannkraft som fornybar flere ganger.

Elektrisitet som produkt kan deles inn i «egenskaper» og «opprinnelse». Egenskaper er spenning, svingninger, strømstyrke mv. Disse egenskapene er stort sett like over hele Europa, noe som gjør at elektrisiteten kan strømme fritt i hele systemet og brukes av alle.

Opprinnelse er hvordan strømmen er produsert. Det finnes et utall produksjonsmetoder, der noen metoder gjør varen «strøm» mer attraktiv enn andre. Siden en vanskelig kan følge elektronenes gang i det store nettet, og vite eksakt hvem som får hvilke elektroner, er det oppstått et marked for kjøp og salg av elektrisitetens opprinnelse.

Norges kraftproduksjon er 98 prosent fornybar, men gjennom kabler og nett til nabolandene er vi en del av det europeiske kraftmarkedet. Utsvekslingskapasiteten er i dag rundt 20 prosent, men vil øke til 27 prosent når de vedtatte utenlandsforbindelsene er bygget ut. Utenlandsforbindelsene er i kontinuerlig bruk, og begrepet "forbruksutveksling" er dekkende enn import og eksport. Spørsmålet blir da, og som utredningen ikke gir svar på; hvilket utslipp av CO₂ skal vi regne med fra norsk strømforbruk når dagens varedeklarasjon ikke kan brukes?

Skal ordningen ha tillit og relevans, som er det grunnleggende problemet, må den vise det faktiske utslippet av klimagasser vi skal regne med når vi bruker strøm i Norge. Siden vi vil bli så innvevd i det europeiske strømmettet, kan vi ikke uten videre si at vår strømbruk er 98 prosent fornybar?

Dette er et vesentlig spørsmål siden norsk energipolitikk er bygget på at det norske strømforbruket er 100 prosent fornybart, og fordi mange varer i Norge selges med denne garantien.

4. Energigass Norge ber derfor regjeringen sette i gang et utredningsarbeid med mål å fastsette utslippet av klimagasser fra norsk strømforbruk, basert på integrasjonen med det europeiske kraftnettet nå og i fremtiden.

I en slik sammenheng må vi bare innrømme at diskusjonen om utforming av varedeklarasjonen fra NVE, blir patetisk. Skal det være en varedeklarasjon, så må det være en faktisk deklarasjon eller så må en lage et helt nytt system som viser faktiske utslipp.

Vi som representerer andre energiformer må stadig vekk stå til ansvar for utslippsregnskapet. Da oppleves det som svært at underlig at det er utformingene av kakediagrammene og "fare -advarselen" en ender med å diskutere når det gjelder elektrisitet.